

Iz tacih vselištev so se kmalo spet nove trume ljudi vzdignile in kje drugej posebne selišča napravile. Najdno se drugo podnebje, spremenljiviše vreme, druge živali; nekatere korenine so okus bolj mikale ko druge; nekteriga sadja so se ljudje prej navadili; malo po malim so se naučili škodljive stvari od zdravih in za-nje dobrih ločiti. Kjer so se vseliti hotli, so une, kolikor je mogoče bilo, zaterali, te pa po primeri občnih potreb množili.

Tako so se učili različnost zemljiš in razno rodovitnost mnogoverstnih zemelj poznati; na težave in overe zadevši so mislili, kako bi jih premagali; orodje so znajdli, in — delo si polajšati — so malo po malim živali, ki so se jim priljudniši, pohlevniši, ubogljiviši, pristojniši zdele kot druge — tovor nositi, voziti in polje obdelovati učili. Kolikšen dobiček, ko so se tega lotili? Čudne glave mora biti, kdor meni, da ta vgodnost, to polajšanje, ta tisučera raba velicnih, močnih, pogumnih stvari, ki zdaj slabiga otroka ubogajo, kakor da bi svoje moči ne poznale, — da vse to bi ne bil vikši namén! (Dalje sledi.)

Slovanski popotnik.

* Belogradski „veliki kalendar za 1853“, izdan po Milošu Popoviču, je po naznanilu Zogreb. „narodnih novin“ dobil dovoljenje, da zamore slobodno priti v austrijske dežele. Je pa ti kalendar koristna knjiga na vse strani ter velike hvale vredna.

* V Gorici se poslovenjuje po laškem izverstno delo „Stari Urban, ali zimski večeri dobrih kmetov“. „Kadar bo gotovo -- piše „Bčela“ — ga dobi družtvo sv. Mohora.

* Pervi list tečaja 16. „Danice“ v Zagrebu je prišel na dan 8. t. m. Njeni obseg — pravi v uvodu bo tisti, kakor je bil prej. Pesmi, kratkočasni in podučni sestavki, opisi domorodnih predmetov bojo tudi v prihodnje glavni zapopadek. Iz domorodnih starin in dogodivšine bo prinašala naj zanimivši reči, mnogokrat v krasnih podobah.

* Od novega leta je v Pragi začel izhajati s pomočjo matice česke naravoslavni časopis „Živa“ (natora). Vrednik mu je slavni prof. dr. Janez Purkyně z gosp. Jan Krejčihom; izhaja vsak mesec na dvéh pôlah v veliki osmerki, in dokladale se mu bodo na les ali kamen zvesto izrezane podobe; velja na leto 3 fl., za pol leta 1 fl. 30 kr. Obseg 1. lista je izverstno izbran.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Černogore zvé „Terž. časnik“, da hočejo Turki Černogoro od dvéh strani (Albanie in Hercogovine) ob enem napasti. 6. dan t. m. se je podal knez v Grahovo, pomenit se z ondašnjem vojvodom Wojatič-em, kako naj bi se branila Černogora na strani Hercogovinski; okoli Grahova delajo prekope, zabraniti napad Turškim konjikom. Omer Paša je kot načelnik močne armade v Skadar došel, in govorilo se je, da v 4 ali 5 dnéh bovdarul nad Černogorce, ki so pripravljeni, Turka v svojih gorah junaško sprejeti. Kakor se bere, so Černogorci po željah rusovske vlade se vmaknili iz Žabljaka. 14. dan t. m. je prišel knezov stric Juri Petrovič, staršinstva predsednik, v Terst, in se od tod na Dunaj podal. Generaladjutant Njih veličanstva našega cesarja g. Kellner Köllensteinski in deželni poglavar Dalmatinski g. generalmajor Mamula sta prišla v Kotor (Cattaro); sliši se, da se bo en oddelk austrijske armade na mejo postavil.

Iz Št. Jerneja na Dolenskim 16. dan t. m.

Danes zjutraj, ko je bila ura ravno $\frac{1}{4}$ na 3 udarila, je bil pri nas precej občutin potres, ki je okolj 2 trenutka tako zlo zemljo tresel, da je več ne terdo spijočih ljudi iz spanja zbudil, ker so se vse pohištva tresle in okna klepetale. Tudi smo danes še le prvi sneg letošnje čudovito tople zime v gorjancih semtertje zagledali, kteriga pa, kakor se kaže, že juter več ne bo. Lepstanski.

Iz Ljubljane. Nevtrudni gosp. fajmošter Zaločkar so doveršili poslednji del kmetijskih bukev pod nadpisom „Dodatek od „gospodarstva“ in ga poslali odboru kmetijske družbe. Nadjamo se, da bojo po teh bukvah se že mogli učiti prihodnji učenci, ki bojo na spomlad iznovega v učilnice kmetijstva stopili.

Novičar iz mnogih krajev.

C. k. ministerstvo denarstva je te dni razglasilo, da konec leta je bilo cesarskega popirnega denarja v vsem za 155 milijonov in 788.058 fl. med ljudstvom, tedaj za 2 mil. 501.066 fl. manj kakor konec poprejšnega mesca. Tudi je naznanilo, da tisti bankovci državnega zaklada, ki so konec leta ob veljavnost prišli, se zadnji čas jemljejo še do konca tega mesca. — Svetli nadvojvoda Rainer, nadstric cesarjev in nekdanji kralja-namestnik na austr. Laškem je umrl v Botzen-u na Tiroljskem, 70 let star. — Dunajski časniki pišejo, da škofji odbor na Dnnaji se posvetuje zdej zastran nove razmere penzji (penzionov) duhovnikov, ktera, kar bi popolnoma pravično bilo, se bo nek prihodnje merila po številu službinih let, kakor scer pri uradnikih. Po povabilu c. k. ministerstva na Dunaji poslednjič zbrani gg. škofje so izvolili izmed sebe odbor, ki ima biti stanovitno namestništvo škofjega zbora v posvetovanju z ministerstvom; izvoljenih je v ti odbor 5 gg. škofov, namreč g. škof Pražki, Graški, Ljubljanski, Diocletianopolitanski in partibus in pa Bernški; njih sklepi so veljavni, ako je večina teh gospodov v posvetu pričujoča. — Iz dopisa iz Aleksandrie v „Terž. čas.“ zvémo, da apost. provikár dr. Knoblechter stanuje na erti, kjer se bela in modra reka stekate. Dr. Reic ga je po svojem dohodu iz Dunaja, kamor je lani mnogo divje zverine cesarju peljal, obiskal in obá sta potem jezdila v Kartum k pašatu. — Na Ogerskem se množijo tako roparji, da je deželno poglavarstvo tudi za Budimsko-Peštansko okolico oklicalo smertno kazen. — Čbelarji so imeli 13. t. m. prvi zbor na Dunaji, v katerem se je za spodnjo Austrio potreba spoznala: naj se dajejo po domače spisane čbelarske bukve na dan in šolski mladini naj se cepi veselje do čbelarstva. — Spet je v Galiciji se zadušilo troje otrok, ki so se sami domá igrali s peržigavnimi klinčki in so zažgali slamnico. — Silavažno reč je znajdel dr. Cariosio v Genui; po elektromagnetni moči razkrojiti vodo, da na to vižo pridobljeni gaz bo nadomestoval vodni sopár popolnoma. — Na južnem Francoskem zorijo hruške; — po Erdeljskim se klati sila veliko volkov. — Vsi, ki so okoli cesarja Napoleona, morajo živeti v nar večji gizdosti in lišpu, Napoleon hoče, da pride tako veliko denarja med ljudstvo. — Danski državni zbor je razpušen.

Pogovori vredništva.

Željam Vašim zastran naznanovanja dedšin ali erbšin bomo vstregli, kolikor bomo iz nemškega časnika zvedili.

Milodari za reveže pri sv. Trojici

po prošnji v 95. listu „Novic“ l. l.

— — — iz Gorenskiga . . . . . 5 gold. — kr.
V 1. listu naj se popravi tiskarni pogrešek iz
B. v tem, da se dostavi . . . . . — » 20 »